

**UCHWAŁA NR 320 /XLIV/2022
RADY GMINY ROŚCISZEWO
z dnia 29 grudnia 2022 roku**

**w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Rościszewo na lata 2023 - 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 555 ze zm.), oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.)

Rada Gminy Rościszewo uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Rościszewo, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Traci moc Uchwała Rady Gminy Rościszewo Nr 178/XXV/2021 z dnia 26 marca 2021 r w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Rościszewo na lata 2021-2025

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rościszewo.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Jacek Bartoszewski

Załącznik do Uchwały
Nr 320/XLIV/2022
Rady Gminy Rościszewo
z dnia 29 grudnia 2022r

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Rościszewo na
lata 2023 - 2026**

Wprowadzanie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z dnia 2021 r. poz. 1249 ze zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodującą szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Wokół przemocy zrodziło się wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Jednak przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym, które występuje na całym świecie, w każdej religii i kulturze, dotyczy każdej grupy społecznej i stanowi poważny problem społeczny. Najczęściej dotyka ona najsłabszych, którzy nie potrafią się sami bronić, przede wszystkim kobiety i dzieci. Przemoc ta jest tym bardziej dotkliwa, ponieważ pochodzi od osób najbliższych, które powinny obdarowywać miłością i gwarantować poczucie bezpieczeństwa. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Może przebierać różne formy:

- 1. Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej wzroku lub pozbawienie ją życia.
- 2. Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
- 3. Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszenie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w niej strachu.
- 4. Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie.
- 5. Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły zostaje zakwalifikowana jako przestępstwo przeciwko rodzinie z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, 1517)

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawiania wolności od 2 do 12 lat.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Rościszewo ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2023 - 2026. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie są podejmowane w szczególności w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- służby zdrowia,
- organizacji pozarządowych,
- kuratorzy.

Realizowane cele w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego

- realizacja założeń ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskie Karty”,
- poprawa przepływu informacji i organizacji działań na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie,
- poprawa jakości i efektywności współpracy,

Każda z instytucji i organizacji podejmuje działania w ramach swoich kompetencji i możliwości oraz zgodnie z zakresem przepisów prawnych regulujących zakres ich działalności.

Realizowane działania w ramach Programu mają duże znaczenie przy kreowaniu przyszłych priorytetów w walce ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Jednym z kluczowych osiągnięć, które dotychczas udało się zrealizować zarówno na szczeblu centralnym, jak i samorządowym, jest podejmowanie współpracy oraz branie odpowiedzialności za tę problematykę przez różne resorty zaangażowane w realizację Programu, ale również przez służby pracujące w środowiskach lokalnych. Wprowadzenie tego typu rozwiązań daje

gwarancję skuteczności podejmowanych działań oraz stworzenia optymalnych rozwiązań w zakresie walki ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Realizacja działań w ramach Programu w sposób znaczący wpłynęła na zmianę świadomości społecznej. Ujawnianie przypadków przemocy w rodzinie świadczy o poszerzeniu wiedzy na temat tego zjawiska. Ponadto każdy zgłoszony przypadek przemocy w rodzinie to odpowiedź społeczeństwa na brak przyzwolenia na to zjawisko, to świadomość, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

I. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia dane statystyczne realizacji procedury Niebieskiej Karty.

Dane statystyczne realizacji procedury NK w poszczególnych latach.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba wszczętych procedur NK	7	9	7	7	11	6
Policja	6	7	6	7	9	2
GOPS	1	2	1	0	2	4
Oświata	0	0	0	0	0	0
Służba Zdrowia	0	0	0	0	0	0
GKRPA	0	0	0	0	0	0
Osoby dotknięte przemocą w rodzinie	7	9	7	7	11	5
Kobiety	6	8	7	6	7	5
Mężczyźni	1	1	0	1	4	0
Osoby stosujące przemoc w rodzinie	7	9	7	7	11	6
Kobiety	0	1	0	0	2	1
Mężczyźni	7	8	7	7	9	5
Liczba zamkniętych procedur NK	10	6	4	13	12	6
Liczba spotkań ZI	4	4	4	4	4	4

Liczba powołanych grup roboczych	7	10	7	7	6
Liczba spotkań grup roboczych	25	25	25	28	19

Charakterystyka wiekowa osób doświadczających przemocy w procedurze Niebieska Karta

rok		ogółem	do 18 r. życia	od 18 do 67 lat	od 67 lat
2016	kobiety	6	0	6	0
	mężczyźni	1	0	0	1
2017	kobiety	8	1	5	2
	mężczyźni	1	0	1	0
2018	kobiety	7	0	7	0
	mężczyźni	0	0	0	0
2019	kobiety	6	0	5	1
	mężczyźni	1	1	0	0
2020	kobiety	7	0	5	2
	mężczyźni	4	0	0	4
2021	kobiety	0	0	5	0
	mężczyźni	0	0	0	0

Charakterystyka wiekowa osób stosujących przemoc wobec których wszczęto procedurę Niebieska Karta

rok		ogółem	do 18 r. życia	od 18 do 67 lat	od 67 lat
	kobiety	0	0	0	0

2016	mężczyźni	7	0	7	0
2017	kobiety	1	0	1	0
	mężczyźni	8	0	7	1
2018	kobiety	0	0	0	0
	mężczyźni	7	0	7	0
2019	kobiety	0	0	0	0
	mężczyźni	7	0	7	0
2020	kobiety	2	0	7	0
	mężczyźni	9	0	8	1
2021	kobiety	0	0	1	0
	mężczyźni	0	0	5	0

II. CELE PROGRAMU

Celem Programu jest:

1. Zmniejszanie skali zjawiska przemocy w rodzinach,
2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
4. Analiza i ocena działań Zespołu Interdyscyplinarnego

Podmioty realizujące poszczególne cele:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Policja
- Zespół Interdyscyplinarny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Placówki Oświaty
- Przedstawiciele Ochrony Zdrowia

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Harmonogram

L.p.	Działania i cele operacyjne	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
1.	Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinach.	<ul style="list-style-type: none"> - rozpowszechnienie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym (ulotki informacyjne). - upowszechnienie informacji na temat przemocy w rodzinie – kampania ulotkowa (zakupienie plakatów o treści dot. przemocy), - monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą - odwiedziny - edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy - szkolenia na temat przemocy, - prowadzenie kampanii wśród dzieci i młodzieży w zakresie oglądania przemocy w telewizji i grach komputerowych. 	<p>GOPS Rościszewo</p> <p>GOPS Rościszewo</p> <p>Policja, pracownicy socjalni.</p> <p>oświata</p>	<p>działania ciągłe</p> <p>działania ciągłe</p> <p>działania ciągłe</p> <p>działania ciągłe</p>
2.	Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> - izolowanie sprawców od ofiar, - udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych, - rozmowy z osobami nadużywającymi 	<p>Policja, pracownicy socjalni, GKRPA</p>	<p>działania ciągłe</p>

		alkoholu stosującymi przemoc, - kierowanie wniosków do GKRPA, do Sądu Rejonowego oraz Prokuratury. - regularne posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w tym podejmowanie różnych działań.		
3.	Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	-udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą, - pozyskanie zaświadczenia lekarskiego, - udzielenie informacji na temat praw dla osób będących ofiarami przemocy.	Policja, GOPS, GKRPA, ZI, Oświata, Ochrona Zdrowia	działania ciągłe
4.	Analiza i ocena działań Zespołu Interdyscyplinarnego	- ocena, weryfikacja dotychczasowych działań. - sprawozdanie	GOPS Rościszewo	do 31 marca następnego roku

III. Analiza SWOT

Analiza SWOT to autodiagnoza obejmująca posiadane przez Gminę Rościszewo słabe i mocne strony, w zakresie realizacji swoich zadań, a także szanse i zagrożenia płynące z otoczenia Gminy, które mogą realizację zaplanowanych działań wspierać lub utrudniać. Przygotowana poniżej analiza SWOT stanowi próbę takiej właśnie autodiagnozy i służyć ma przede wszystkim temu, by planowane przez Gminę działania można było przeprowadzać w oparciu o rzeczywiste zasoby, a ewentualne braki w tychże zasobach można było identyfikować i w miarę możliwości uzupełniać. Przy konstruowaniu analizy SWOT uwzględniono również stan lokalnych zasobów instytucjonalnych i kadrowych, umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej.

mocne strony:	słabe strony:
<ul style="list-style-type: none"> - systemowa zmiana sposobu postrzegania problemu przemocy w rodzinie z zagadnienia podlegającego osobno poszczególnym podmiotom na zagadnienia interdyscyplinarne, która umożliwia współpracy różnych instytucji, - współpraca z kuratorami sądowymi, - realizowanie wśród rodziców, nauczycieli działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 	<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczna wiedza społeczności lokalnej związanej z przemocą w rodzinie, - niedostateczna współpraca na poziomie instytucji, dbanie o realizację zadań statutowych i mniejsze angażowanie się w działania profilaktyczne i pomocowe, - niechęć mieszkańców do współpracy z odpowiednimi instytucjami lub służbami np. Policją, - brak narzędzi wpływu na osoby stosujące przemoc, co powoduje, że skuteczność oddziaływania w znaczącym stopniu zależy od ich dobrej woli, - nowe problemy społeczne: cyberprzemoc, uzależnienie od gier komputerowych i portali społecznościowych, itp., - niewystarczający poziom wiedzy i kompetencji rodziców w zakresie pełnienia funkcji wychowawczych przede wszystkim w środowiskach rodzin zagrożonych i dotkniętych problemami uzależnień i ubóstwa, - wykonywanie zadań antyprzemocowych w Zespołach Interdyscyplinarnych i Grupach Roboczych, w godzinach pracy i w ramach obowiązków służbowych bez dodatkowego wynagrodzenia, - brak narzędzi wpływu na członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, które nie wywiązują się z obowiązków co uniemożliwia dyscyplinowanie tych osób
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie zjawiska przemocy dzięki istniejącym rozwiązaniom prawnym i organizacyjnym, - wzrost świadomości osób doświadczających przemocy o przysługujących im prawach, 	<ul style="list-style-type: none"> - obecność w świadomości społecznej stereotypów na temat przemocy, - wzrastający poziom frustracji wśród realizatorów wynikający z przekonania o braku długofalowej skuteczności działań,

<ul style="list-style-type: none"> - zwiększająca się świadomość społeczna na temat problemów uzależnień i przemocy, - zwiększające się możliwości kształcenia i podnoszenia kompetencji realizatorów Programu, - wielość form i metod oddziaływania na dzieci i młodzież, rozwijająca się oferta zajęć i programów skierowana do dzieci i młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak szybkiego dostępu do leczenia w wyspecjalizowanych placówkach leczenia odwykowego, - niechęć do podejmowania terapii przez osoby stosujące przemoc, brak metod egzekwowania od sprawcy przemocy stawiania się na wezwanie Zespołu Interdyscyplinarnego.
--	---

IV. Ewaluacja

Ewaluacja ma dostarczyć informacji, czy cele programu są właściwie realizowane, jaka jest trafność przyjętych sposobów realizacji, jaka skuteczność i efektywność Programu oraz wskazać potrzebne zmiany na przyszłość.

W trakcie realizacji programu powinno się systematycznie zbierać i analizować dane dotyczące jego realizacji. Realizacja Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rościszewie.

V. Monitorowanie

Po przedstawieniu Radzie Gminy corocznego sprawozdania z realizacji Programu, Rada Gminy może w uzasadnionych przypadkach określić bieżące kierunki działań w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Wójt Gminy.

VI. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Rościszewo oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Jacek Bartoszewski